

staacs, at disse Møller ere blevne misbrugte i en ikke ringe Grad. Om dette forholder sig saaledes, er jo ikke let at afgjøre; det er opløst, at man har forsøgt at komme saadanne Møllere, som man meente havde misbrugt deres Ret, tillivs igjennem Domstolene, men at dette kun havde ført til, at en saadan blev idømt en Mulkt af 10 Rd., medens den, der anlagde Sagen, selv kom til at betale en større Deel af Procesomkostningerne. Altsaa, paa denne Maade kunde man ikke komme disse Folk tillivs, thi naar en saadan Møller havde nogen Næring, kunde han naturligviis sagtens udsætte sig for en Proces, naar han ikke risikerede mere' end at blive mulkteret paa 10 Rd. Der er ligeledes anført, at Mølleeiendommene vare i høi Grad blevne forringede, og det forekommer mig, at det, der er meddeelt i saa Henseende, holder fuldkommen Stik. Der er blandt Andet anført, at Regjeringen selv har indrømmet en betydelig Nedsættelse i Afgiften for en Mølle paa en af Domænerne netop i Betragtning af denne Eiendoms forringede Værdi. Jeg troer altsaa, at man kan sige, at det er almindelig anerkjendt, at den Godtgjørelse, man har troet at burde give Møllerne, ikke i Virkeligheden er kommen dem tilgode, og ligeledes at Mølleeiendommene ere blevne i høi Grad forringede. Hvad der fremdeles er anført i saa Henseende, skal jeg ikke opholde mig videre ved, da det er bekjendt for de Herrer, eftersom det har været anført i et Andragende, der er forelagt Thinget. Men naar dette er Tilfældet, saa forekommer det mig, at der kunde være Anledning til at give Møllerne en Godtgjørelse efter Billighed, og vi have i saa Henseende tænkt os, at dette kunde skee paa den Maade, at der i en vis given Tidsfrist kunde indsendes Andragender til Indenrigsministeriet, og at, saavidt Indenrigsministeriet fandt, at det af disse Oplysninger fremgik, at Mølleieerne virkelig havde lidt et meget betydeligt Tab, der da skulde kunne gives en Godtgjørelse, i hvilket Næmed der skulde stilles til Ministerens Raadighed en Sum, som nærmere blev at fastsætte i Genhold til et Forslag fra Ministeriet. Dette har man troet, at der muligt kunde gøres for Sagen; det er ikke vor Mening, at der skulde gives Erstatning til alle Mølleieere, men kun til dem, som man

efter de af dem selv tilveiebragte Oplysninger maatte erkjende at have lidt et betydeligt Tab ved den nye Lov, som man gav i det Almindeliges Interesse, og det er herpaa, vi have grundet vort Forslag om at henvise Andragendet til Ministeriet. Det forekommer mig ogsaa, at man ved andre lignende Leiligheder altid har været omhyggelig for, at ikke en enkelt Borgerklasse skulde komme til at lide et for stort Tab, naar der skete Forandring i de bestaaende Forhold til Fordeel for Statsborgerne i det Hele, og det er indblysende, at Rigsdagen ved Loven har høvt den samme Hensigt, men Erfaringen har blot vist, at det der ved tilfattede Gode for Møllerne ikke er opnaaet. Det vilde altsaa ikke være nogen Selvomsigelse fra Rigsdagens Side, om den gik ind paa under en anden Form at tilsikre stadefaste Møllere en saadan Godtgjørelse, som man maatte finde billig. Med disse Ord skal jeg anbefale Sagen.

Mathiasen: Jeg skal meget bede det ærede Thing om at stemme mod det stillede Forslag. Sagen har, som bekjendt, tidligere foreligget Ministeriet, men dette har ikke fundet Anledning til at bevirke et Lovforslag, som det af vedkommende Møllere attraaede, forelagt Rigsdagen, og hvis vi nu aabne Sluserne ved at gaae ind paa disse 479 Mølleieeres Andragende, saa er det min Overbeviisning, at Strømmen vil føre med sig, at der vil indkomme ligesaa mange Erstatnings-Andragender til Ministeriet. Det forekommer mig imidlertid, at dette vilde være at bebyrde Statskassen med altfor store Udgifter, og at det for Konsekventernes Skyld vilde være et farligt Princip for Thinget selv, at gaae ind paa. Vi gaae en saadan Tid imøde, at man skulde vogte sig for at forsøge Statskassens Udgifter, hvor der ikke er paatrængende Grund dertil, og Loven om Frigivelse af Mølleneringen af 1852 har heller ikke tilfattet Saadant, thi den gav kun en vis Bestyttelse i Overgangstiden. Jeg skal derfor raade det ærede Thing til at stemme imod Forslaget.

Ordføreren (Høgsbro): Saavidt jeg forstod den ærede Ordfører for Mindretallet,